

sadržaj toga govora: Mir se vratio; Crkva se veseli mučenicima, ispovjednicima i svim postojanim vjernicima. Ali je ražalošćuju mnogi pali kršćani, koji je nisu poslušali te su i druge vukli sa sobom u odmetništvo. Ništetni su izgovori, kojima se žele opravdati. Palima je stroga pokora potrebna; a od nje ih dvoje odvraća: Nerazboriti mučenici i ispovjednici (priznavaoci) zavađaju ih, obećavajući im izmirenje i primanje u crkvenu zajednicu bez pokore. Sami pali preuzetno neće da učine pokoru, kad prime preporuku mučenika i ispovjednika. Dalje biskup pale opominje na pokoru, oslanjajući se na Sv. Pismo. Tko učini pokoru, zaslužiti će oprostjenje te će moći također primiti mučenički vijenac.

Potanje se ne možemo osvrnuti na pojedina pisma. Ali iz svih pisama i rasprava Ciprijanovih sve bolje se upoznaje veliki, oprezni i neustrašivi biskup, komu u vrijeme mira nada sve leži na srcu jedinstvo katoličke Crkve i u vrijeme progonstva očuvanje vjernog stada i nutarnji preokret premnogih palih odmetnika, koji su tražili izmirenje sa Crkvom bez dovoljne pokore. Svetac se drži zlatne sredine između prevelike popustljivosti i preoštrog rigorizma.

Pisma Ciprijanova krasno osvjetljaju mnoga zamršena pitanja o dvostrukom raskolu u Kartazi i u Rimu, o bijegu i konačnom dragovoljnom mučeništvu Ciprijanovu, o krivoj i u Africi naslijeđenoj nauci, po kojoj se zahtijevalo prekrštavanje heretika, o prijateljskom odnosu Ciprijanovu prema rimskim papama, izuzevši spor sa papom sv. Stjepanom. Svestrano je istom sv. Augustin u svojim antidonatističkim spisima riješio sve poteškoće te prepirke. I nastala kuga g. 252. do g. 254. pokazala je junaka ljubavi Ciprijana na visini njegova zvanja.

Djelce Lukmanovo toplo preporučujem i želim napredak njegovoj zbirci.

I. P. Bock D. I.

Matica Hrvatska — Među redovnim izdanjima izašlo je ove godine šest knjiga:

1. **Hrvatsko Kolo**, književno-naučni zbornik, uredili B. Livadić i F. Jelašić, knjiga XVIII., s ilustracijama. Matičino je »Kolo« oduvijek nalazilo najviše čitalaca, pa će i ovogodišnje Kolo sa svojim obilnim sadržajem, nada se Matica, radnjama i prinosima iz pera poznatih naših pisaca naći u hrvatskoj javnosti sigurno zaslužnog odziva i priznanja. Kako su u ovogodišnjim redovnim izdanjima većim brojem zastupana djela beletrističkog sadržaja, nastojali su urednici donijeti što više poučnih članaka iz najrazličitijih suvremenih životnih i znanstvenih problema. — Nek nam je slobodno primijentiti: ni poučni članci u ovome Kolu nisu svi s našega kršćansko-katoličkog gledanja na svijet i život bez prigovora; mnogo manje beletristički prinosi u njemu. Detaljno se ne ćemo ovdje upuštati u navode; to će učiniti naši katolički listovi, koji se bave književnom kritikom.

2. **Milan Pavelić D. I.**, *Iz duhovne lirike*, prijevodi. Poznati prevodilac duhovnih pjesama Milan Pavelić pruža nam ovdje zbirku, sastavljenu od prevedenih pjesama iz raznih jezika. Najopsežniji mu je francuski dio. Jer je uvrstio tu vrlo obilno Verlaine-a, što je u ostalom opravdano tim,

što je Verlaine i kao pjesnik i kao čovjek modernom čitaocu najbliži, a prevodilac se najjače uživio u njegovu ličnost. Prijevod ovih pjesama daje po svom sadržaju — budući da je evropska duhovna poezija današnjem kulturnom čovjeku dosta slabo poznata, dobru priliku svim prijateljima zdrave i lijepe knjige, da se upoznaju i s ovom stranom duhovnoga umjetničkog stvaranja. Prevodilac se uglavnom drži t. zv. klasika, t. j. najpriznatijih pjesnika svih književnosti, kojih je slava i priznanje neprijeporno, a povijest je stvorila već dovoljnu distanciju, da se može prosuditi pozitivna vrijednost iznesenih pjesničkih pogleda. Radi toga ova knjiga predstavlja važan prinos za našu prijevodnu književnost — i po imenima pjesnika, koji su tu zastupani, i po izboru pjesama i po kvaliteti samoga prijevoda.

3. Milan Ivšić: Problemi suvremenog života, socijalni eseji. U gospodarskim i socijalnim previranjima polazi hrvatski narod otvorenim putem prema usklađivanju i povezivanju svojih iskonskih vrednota s tekovinama sadašnjice, i to s tim bržim korakom, što socijalne pomutnje kao i socijalna prečišćavanja zapljuskuju snažnim valovima i obale cijeloga našeg narodnog bića. Matica je stoga smatrala za svoju kulturnu zadaću, da prikaže svojim članovima i čitaocima bar neke od socijalnih problema suvremenog života u obliku socijalnog eseja. Pri izradivanju tih eseja imao je autor pred očima jedino njihovo ideološko promatranje, te je nastojao s iskrenom objektivnošću iznijeti ne samo pozitivne smjernice, nego i nazore protivnog mišljenja. To se najbolje vidi u zaokruženim serijama eseja o marksizmu i boljševičkoj revoluciji, o zadružnoj ideologiji i pokretu. Ova knjiga daje i jedan pregled svih socijalnih problema, kako to najjače izbija u uvodnom eseju: »Gospodarstvo i država na starim i novim putevima«. Tu se otvaraju svi vidici na bliže i dalje čistine, pogledi na veće i šire zadruge, uvidi u pozitivne i negativne strane gospodarskog liberalizma i socijalizma. A sve te poglede završava pisac stručnim prikazom nauke o solidarizmu u eseju »Biološko-socijološki solidarizam«, gdje iznosi sintetičku ideologiju najvažnijih predstavnika solidarizma biološkog i sociološkog smjera: Augusta Comtea, H. Spenzera, Schäfflea, Lamarcka, Darwina, Weismanna, G. Tardea i E. Durkheima.

4. Mila Mihovljević: Na njivama.

5. Alija Nametak: Dobri Bošnjani.

6. Ivan Softa: Dani jada i glada.

To su tri beletrističke knjige: Nametkova sadržaje crtice i priče iz bosanskog života, Softina kroniku hercegovačkog sela prije svjetskog rata, a Mihovljevićina riše sudbinu jedne seoske obitelji iz uže Hrvatske.

Sve gornje knjige dobivaju članovi putem Matičinih povjerenika ili izravno u upravi Matice Hrvatske, uz ovu cijenu: članovi utemeljitelji po Din. 1000.— dobivaju ove knjige uz cijenu od Din. 100.—, članovi utemeljitelji po starom uz cijenu od Din. 140.—, a članovi prinosnici po Din. 170.—.

Basilius Steidle O. S. B.: Patrologia seu Historia antiquae literaturae ecclesiasticae (8 maj. XVIII + 294 pag.) Friburgi Brisgoviae,